EUROPESE RAAD

Brussel, 25 oktober 2013
(OR. en)

EUCO 169/13

CO EUR 13
CONCL 7

BEGELEIDENDE NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	**EUROPESE RAAD** **24/25 oktober 2013** **CONCLUSIES**

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Europese Raad (24/25 oktober 2013).

Ondanks de tekenen van economisch herstel moet de EU zich blijven inspannen om het groeipotentieel te vergroten, meer banen te scheppen en het Europees concurrentievermogen te bevorderen. Vandaag heeft de Europese Raad zijn aandacht vooral gericht op de digitale economie, innovatie en diensten. Deze sectoren bieden een bijzonder potentieel voor groei en banen, dat snel moet worden aangesproken. De Europese Raad heeft concrete richtsnoeren gegeven om het aanwezige potentieel ten volle te benutten.

De Europese Raad heeft zich tevens over diverse economische en sociale beleidsterreinen gebogen. Hij heeft de balans opgemaakt van de uitvoering van de in juni genomen initiatieven ter bestrijding van de werkloosheid onder jongeren en voor de financiering van de economie, met name wat kleine en middelgrote ondernemingen betreft, en is aanvullende maatregelen overeengekomen. Hij heeft een nieuwe impuls gegeven aan betere regelgeving.

De Europese Raad heeft de voltooiing van de economische en monetaire unie uitvoerig besproken. Hij heeft zich vooral toegespitst op versterkte coördinatie van het economisch beleid, versterking van de sociale dimensie van de economische en monetaire unie en voltooiing van de bankenunie. Zoals in juni is besloten, zal de Europese Raad in december op al deze aangelegenheden terugkomen en daarover besluiten nemen.

De Europese Raad hield een bespreking in de aanloop naar de top van het Oostelijk Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 in Vilnius plaatsvindt.

De Europese Raad sprak zijn diepe bedroefdheid uit over de recente tragische gebeurtenissen in de Middellandse Zee waarbij honderden mensen het leven hebben verloren en besloot dat de Unie meer moet doen om herhaling van dergelijke tragedies te voorkomen.

I. DIGITALE ECONOMIE, INNOVATIE EN DIENSTEN

1. Een sterke digitale economie is van levensbelang voor groei en Europees concurrentievermogen in een gemondialiseerde wereld. Alles moet dan ook in het werk worden gesteld opdat het Europese bedrijfsleven aan dynamiek herwint op het gebied van digitale producten en diensten. Er is dringend behoefte aan een geïntegreerde eengemaakte digitale en telecommunicatiemarkt waarmee consumenten en bedrijven hun voordeel kunnen doen. Europa moet, als onderdeel van zijn groeistrategie, digitale, datagestuurde innovatie in alle sectoren van de economie stimuleren. Speciale aandacht moet uitgaan naar het ondersteunen van maatregelen om de digitale kloof tussen lidstaten te dichten.

Investeren in de digitale economie

2. Om het potentieel van de digitale economie volledig te benutten, de productiviteit op te voeren en nieuwe economische activiteit en geschoolde banen te scheppen, heeft Europa investeringen en het juiste reguleringskader nodig. Bevordering van nieuwe investeringen is nodig om vaart te zetten achter de totstandbrenging van infrastructuur waarmee de in de digitale agenda voor Europa genoemde doelstellingen inzake breedbandsnelheid kunnen worden verwezenlijkt, en om de ontplooiing van nieuwe technologieën, zoals 4G, te versnellen, met behoud van technologische neutraliteit. Er moeten snel wetgevingsmaatregelen worden aangenomen die de introductiekosten voor breedband omlaag brengen.

3. Er zijn diverse strategische technologieën, zoals "big data" en cloudcomputing, die een belangrijke rol als katalysator voor productiviteit en betere diensten kunnen spelen. Cloudcomputing zou gegevens toegankelijker moeten maken en het delen van gegevens moeten vereenvoudigen. Met de "big data"-technologie zouden grote hoeveelheden gegevens verwerkt, vergaard, opgeslagen en geanalyseerd kunnen worden. Het EU-optreden zou de juiste kadervoorwaarden voor een eengemaakte markt voor "big data" en cloudcomputing moeten creëren, met name door hoge standaarden voor beveiligde, hoogwaardige en betrouwbare clouddiensten te propageren. Met de steun van het "Europees Cloudpartnerschap" moeten de Europese Commissie en de lidstaten er alles aan blijven doen om Europa bij het omarmen van de "cloud" tot koploper te maken. De Europese Raad dringt aan op de totstandbrenging van een stevig netwerk van nationale digitale coördinatoren die een strategische rol zouden kunnen spelen bij de ontwikkeling van "cloud", "big data" en "open data".

4. De lopende werkzaamheden ter bestrijding van belastingontduiking, belastingfraude, agressieve fiscale planning, uitholling van de belastinggrondslag en winstverschuiving zijn eveneens van belang voor de digitale economie. De lidstaten moeten, waar passend, hun standpunten nader coördineren teneinde in het kader van het OESO-project inzake grondslaguitholling en winstverschuiving (OECD/BEPS) de optimale oplossing voor de lidstaten en de EU te vinden. In haar lopende btw-evaluatie zal de Commissie ook aangelegenheden aan de orde stellen die specifiek zijn voor de digitale economie, zoals gedifferentieerde belastingtarieven voor digitale en fysieke producten. De Europese Raad is ingenomen met het initiatief van de Commissie tot instelling van een deskundigengroep belasting van digitale economie. De Europese Raad zal de belastingengerelateerde aangelegenheden tijdens zijn bijeenkomst in december 2013 opnieuw bespreken.

Een consument- en bedrijfslevenvriendelijke digitale eengemaakte markt bevorderen

5. Het is van essentieel belang om met een verbeterd, voorspelbaar en stabiel Uniebreed rechtskader fragmentatie te boven te komen, daadwerkelijke concurrentie te bevorderen en particuliere investeringen aan te trekken, met dien verstande dat een hoog niveau van consumentenbescherming wordt gewaarborgd en dat aan de lidstaten een flexibiliteitsmarge wordt gelaten om aanvullende maatregelen voor consumentenbescherming te nemen. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met de presentatie door de Commissie van het pakket "connectief continent" en spoort hij de wetgever aan voortvarend te werken aan de spoedige aanneming ervan. Hij onderstreept het belang van betere coördinatie bij de timing van en de voorwaarden inzake spectrumtoewijzing, waarbij de nationale bevoegdheden op dit gebied dienen te worden geëerbiedigd.

6. De belofte om de digitale eengemaakte markt uiterlijk in 2015 te voltooien, moet worden nagekomen: door de huidige fragmentatie van de markt wordt het potentieel van de digitale economie niet ten volle benut. Dit vergt een brede aanpak waarbij innovatie en mededinging bij digitale diensten worden gestimuleerd.

7. Alles moet in het werk worden gesteld om vaart te zetten achter de besprekingen over de ter tafel liggende wetgevingsvoorstellen, in het bijzonder de voorstellen inzake e-identificatie en vertrouwensdiensten en inzake e-facturering en betalingsdiensten, opdat deze voor het eind van de zittingsperiode kunnen worden aangenomen. Ook moeten de knelpunten worden aangepakt waardoor iemand niet vanuit verschillende platforms toegang tot zijn "digitale leven" kan krijgen, en die blijven bestaan vanwege het ontbreken van interoperabiliteit of het gebrek aan overdraagbaarheid van inhoud en data. Het gebruik van digitale diensten en de mededinging worden hierdoor belemmerd. Er moet derhalve een open, niet-discriminerend kader worden gecreëerd om die interoperabiliteit en overdraagbaarheid te garanderen, waarbij er evenwel voor wordt gezorgd dat de ontwikkeling van de snel veranderende digitale omgeving niet wordt geremd en dat onnodige administratieve lasten worden voorkomen, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Het aanbieden van digitale diensten en inhoud in de eengemaakte markt vereist de invoering van een auteursrechtenstelsel voor het digitale tijdperk. De Commissie zal haar lopende evaluatie van het EU-auteursrechten-kader derhalve in het voorjaar van 2014 voltooien. Het Europese auteursrechtenstelsel moet worden gemoderniseerd en het verlenen van licenties vergemakkelijkt, terwijl tegelijkertijd moet worden gezorgd voor een hoog niveau van bescherming van intellectuele-eigendomsrechten en rekening moet worden gehouden met de culturele verscheidenheid.

8. Het is belangrijk om het vertrouwen van de burger en het bedrijfsleven in de digitale economie te bevorderen. De spoedige vaststelling van een sterk uniaal algemeen gegevens-beschermingskader alsook van de richtlijn cyberveiligheid is van doorslaggevend belang om de digitale eengemaakte markt in 2015 te kunnen voltooien.

9. De modernisering van overheidsadministraties moet worden voortgezet door middel van de vlotte invoering van diensten zoals e-overheid, e-gezondheid, e-facturering en e-aanbesteding. Dit zal leiden tot meer en betere digitale diensten voor burger en bedrijfsleven in heel Europa en tot kostenbesparingen in de overheidssector. De "open data"-technologie is een veelbelovende, onaangeboorde bron voor het totstandbrengen van sterkere, meer geïnterconnecteerde samenlevingen die de behoeften van de burger beter bevredigen en innovatie en voorspoed in de hand werken. Interoperabiliteit en hergebruik van overheids-informatie moeten actief worden bevorderd. EU-wetgeving moet zodanig worden opgezet dat digitale interactie tussen burgers en bedrijven en overheidsdiensten wordt gefaciliteerd. Er moeten inspanningen worden geleverd om het beginsel toe te passen dat slechts eenmalig informatie van de burgers wordt verzameld, met inachtneming van de regelgeving inzake gegevensbescherming.

Vaardigheden verbeteren

10. Gebruikers moeten over de nodige digitale vaardigheden beschikken. Veel Europese burgers en ondernemingen maken thans onvoldoende gebruik van IT. Daardoor wordt het steeds moeilijker om te voorzien in vacatures voor digitale banen. In 2011 waren er in de Europese Unie 300 000 onvervulde vacatures in de ICT-sector; als die trend niet wordt omgebogen, zou het aantal onvervulde vacatures in 2015 wel 900 000 kunnen bedragen. Deze discrepantie tussen aangeboden en gevraagde vaardigheden is nadelig voor onze doelstellingen inzake economisch en sociaal beleid.

11. Er moeten concrete maatregelen worden genomen om deze situatie te verhelpen:

    a) een deel van de Europese structuur- en investeringsfondsen (2014-2020) moet worden gebruikt voor ICT-onderwijs, voor ondersteuning van omscholing en voor beroeps-onderwijs en -opleiding in ICT, mede via digitale instrumenten en inhoud, in de context van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief;

    b) er moet worden gezorgd voor betere integratie van digitale vaardigheden in het onderwijs, vanaf de vroegste schoolstadia tot in het hoger onderwijs, in beroeps-onderwijs en -opleiding en in het kader van een leven lang leren;

    c) de Grote Coalitie voor digitale banen moet worden versterkt om de discrepantie tussen aangeboden en gevraagde vaardigheden aan te pakken door ondersteuning van gerichte arbeidsmobiliteitsregelingen en door het gebruik van de recentelijk ontwikkelde classificatie van Europese vaardigheden/competenties, kwalificaties en beroepen (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations - ESCO);

    d) de Commissie zal intensief verderwerken op basis van het EU-vaardighedenpanorama voor digitale banen teneinde de vooruitgang betreffende pan-Europese competentie-kaders voor digitale vaardigheden te versnellen.

12. Op alle drie de gebieden - investeringen, digitale eengemaakte markt en het verbeteren van vaardigheden - is een krachtig engagement van cruciaal belang om de doelstelling van meer groei, concurrentievermogen en banen te verwezenlijken. De Europese Raad dringt er bij Raad en Commissie op aan deze agenda voortvarend af te handelen en zal dit onderwerp in de loop van 2014 opnieuw bespreken.

Innovatie

13. Investeringen in onderzoek en innovatie voeden productiviteit en groei, en zijn cruciaal voor het creëren van banen. De lidstaten die in onderzoek en innovatie zijn blijven investeren, zijn in de huidige crisis beter overeind gebleven dan de lidstaten die dit niet hebben gedaan.

14. In februari 2011 vroeg de Europese Raad om een strategische, geïntegreerde aanpak ter bevordering van innovatie en optimale benutting van het intellectueel kapitaal van Europa. Hij formuleerde specifieke stappen om dit te verwezenlijken. Nu, twee jaar later, ligt een significant aantal daarvan op koers. De gezamenlijke programmering inzake onderzoek en innovatie is zich aan het ontwikkelen. De voortgang op het stuk van innovatie wordt jaarlijks in het kader van de Europa 2020-strategie gemonitord. De Commissie is een waarnemings-centrum voor onderzoek en innovatie aan het opzetten. Aan een aantal programma's die financiering voor onderzoek en innovatie bieden wordt de laatste hand gelegd. Zoals gevraagd heeft de Commissie onlangs één indicator van innovatieresultaten voorgesteld die een betere monitoring mogelijk moet maken.

15. Het intellectueel en wetenschappelijk potentieel van de Unie vertaalt zich niet steeds in nieuwe producten en diensten die op markten kunnen worden verkocht. De voornaamste redenen voor deze commercialisatiekloof zijn: problemen bij de toegang tot financiering, marktbelemmeringen en buitensporige administratieve rompslomp. Het in clusters groeperen van onderzoeksinstellingen en bedrijven kan de basis leggen voor vruchtbare interactie tussen de partijen en nieuwe producten, diensten en bedrijfstakken doen ontluiken.

16. Europa heeft behoefte aan een beter gecoördineerd gebruik van instrumenten als subsidies, pre-commerciële overheidsopdrachten en durfkapitaal, en aan een geïntegreerde aanpak, gaande van onderzoek en innovatie tot marktintroductie. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de rol van de publieke sector bij het mogelijk maken van systemische innovaties, met name in de sectoren schone technologie en biotechnologie. Het vlaggenschipinitiatief Innovatie-Unie uit 2010 biedt een aantal waardevolle instrumenten die, in combinatie met financieringsprogramma's zoals het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor kmo's (Cosme) en Horizon 2020, inclusief de financieringsfaciliteit met risicodeling, innovatie en het effect ervan op de markt kunnen ondersteunen. De voorstellen voor gezamenlijke technologie-initiatieven inzake geneesmiddelen, nieuwe energietechnologieën, aeronautica, de biogebaseerde economie en elektronica moeten zo spoedig mogelijk worden aangenomen. Ook op nationaal niveau moeten de inspanningen worden voortgezet.

17. Om eind 2014 een volwaardige Europese onderzoeksruimte tot stand te brengen is het dienstig het tempo van de structurele hervormingen van de nationale systemen op te voeren en de voortgangsmonitoring op basis van door de lidstaten verstrekte robuuste gegevens te verbeteren. Het door de Commissie ingediende voortgangsverslag vermeldt enkele gebieden waar meer inspanningen geboden zijn. Meer bepaald moeten wij verbetering brengen in de mobiliteit en loopbaanvooruitzichten van onderzoekers, door middel van adequate pensioen-voorzieningen, transnationale toegang tot onderzoeksinfrastructuren en open toegang tot de resultaten van met overheidsgeld gefinancierd onderzoek en kennisoverdracht, als onderdeel van de innovatiestrategieën op nationaal en Europees niveau.

18. De Europese Raad verzoekt de Commissie en de lidstaten hun inspanningen op het gebied van innovatie en onderzoek voort te zetten. Hij zal in zijn bijeenkomst in februari 2014 de balans opmaken van de vooruitgang die is geboekt.

Diensten en handel

19. Diensten vormen een essentieel onderdeel van de eengemaakte markt. Om de volle economische baten binnen te halen, moeten de lidstaten dringend de uitvoering van de dienstenrichtlijn verbeteren en aldus de openstelling van dienstenmarkten bespoedigen. In die optiek moeten alle kansen worden gegrepen en moeten ongefundeerde of onevenredige obstakels worden weggenomen teneinde voor de dienstenmarkt een vlak speelveld te verzekeren. De Europese Raad verzoekt de Commissie en de Raad om jaarlijkse voortgangsverslagen te verstrekken over nationale hervormingen inzake diensten, inclusief in afzonderlijke sectoren, en verzoekt de Commissie om uiterlijk in maart 2014 voorstellen in te dienen.

20. De Europese Raad is ingenomen met de door de Commissie ingediende collegiale toetsing van de dienstenrichtlijn. Hij is het ermee eens dat alle lidstaten voor systematische, grondige en robuuste evenredigheidsbeoordelingen van hun reguleringen moeten zorgen. De lidstaten dienen met name onevenredige obstakels weg te nemen. De Europese Raad verzoekt de Commissie om de lidstaten bijkomende sturing te geven met betrekking tot het evenredigheidsbegrip en verzoekt de lidstaten de beste praktijken ten volle in aanmerking te nemen.

21. De Europese Raad onderstreept het belang van de wederzijdse beoordeling van gereglementeerde beroepen waarmee de Commissie een aanvang heeft gemaakt, en vraagt daarmee snel vorderingen te maken. Deze exercitie moet de resterende belemmeringen bij de toegang tot beroepen in de lidstaten in kaart brengen, het cumulatieve effect beoordelen van alle beperkingen die aan een zelfde beroep worden opgelegd en passende maatregelen voorstellen.

22. De Europese Raad wijst opnieuw op het belang van de handel die voor meer groei en werkgelegenheid zorgt, in overeenstemming met zijn conclusies van februari 2013. Hij is ingenomen met het politieke akkoord over de belangrijkste elementen van een brede economische en handelsovereenkomst met Canada, en ziet uit naar de spoedige bespreking ervan door het Europees Parlement en de Raad. Deze overeenkomst zal aanzienlijke nieuwe mogelijkheden bieden voor bedrijven in de EU en in Canada en zal een belangrijke stimulans vormen voor intensievere handelsbetrekkingen tussen de partijen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan.

II. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

De werkloosheid onder jongeren bestrijden

23. De bestrijding van de werkloosheid onder jongeren blijft een cruciaal onderdeel van de EU-strategie ter bevordering van groei, concurrentievermogen en banen. De Europese Raad herinnert eraan dat het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief uiterlijk in januari 2014 volledig operationeel moet zijn, zodat de eerste uitkeringen aan begunstigden kunnen worden verricht. Hij roept de lidstaten ertoe op om daartoe al het nodige te doen.

24. Voorts vraagt de Europese Raad dat de lidstaten de jongerengarantie en de verklaring van de Raad over de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen snel uitvoeren. Hij merkt op dat de lidstaten die in aanmerking komen voor het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief vóór eind 2013 plannen moeten vaststellen voor het aanpakken van de werkloosheid onder jongeren, onder meer door de uitvoering van de jongerengarantie, teneinde spoedig de voordelen van het initiatief te kunnen genieten. In dat verband verwelkomt de Europese Raad de aanstaande conferentie van Parijs.

De economie financieren

25. Alle inspanningen om de normale kredietverstrekking aan de economie te herstellen en de financiering van investeringen te faciliteren, moeten worden voortgezet, in het bijzonder met betrekking tot kmo's.

26. De onderhandelingen betreffende de programmering van de Europese structuur- en investeringsfondsen moeten worden gebruikt om voor een aanzienlijke toename te zorgen van de algemene EU-steun van deze fondsen aan financiële instrumenten op basis van hefboomwerking voor kmo's in 2014-2020, en om de steun in landen waar krapte heerst ten minste te verdubbelen. Die instrumenten moeten zodanig zijn opgezet dat fragmentatie van de markt wordt beperkt, en dat gezorgd wordt voor een grote hefboomwerking en een snelle opname door kmo's. Dat zal bijdragen tot een adequate concentratie van de fondsen en tot een toename van het volume van nieuwe leningen aan kmo's.

27. De Europese Raad neemt nota van de verslagen van de Commissie en de EIB over de implementatie van maatregelen ter financiering van de economie, en verzoekt de lidstaten om de geboden kansen goed te gebruiken. Hij herhaalt zijn vraag om te zorgen voor een uitbreiding van gezamenlijke financieringsinstrumenten met risicodeling van de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) als hefboom voor investeringen in kmo's door de particuliere sector en de kapitaalmarkten, met het doel het volume van nieuwe leningen aan kmo's overal in de EU te doen toenemen. De werkzaamheden betreffende de wijziging van de verordening gemeenschappelijke bepalingen moeten worden afgerond, zodat het mogelijk wordt om gebruik te maken van garanties. De nieuwe instrumenten moeten een grotere hefboomwerking hebben en moeten aantrekkelijk zijn voor investeringen door de particuliere sector en door kapitaalmarkten. De EIB moet een aanvang maken met de uitvoering ervan, terwijl onmiddellijk moet worden begonnen met de verdere ontwikkeling van instrumenten voor de toekomst, in het bijzonder wat betreft securitisatie. De bijdragen aan het initiatief voor de kmo's dienen weliswaar op vrijwillige basis te blijven geschieden, maar de Europese Raad vraagt om een zo groot mogelijke participatie door de lidstaten. De deelnemende lidstaten zullen de Commissie en de EIB uiterlijk eind dit jaar in kennis stellen van hun bijdragen. De nieuwe instrumenten zouden in januari 2014 operationeel moeten zijn om het herstel te begeleiden, de werkloosheid te bestrijden en de fragmentatie in de eerste jaren van het financieel kader te verminderen.

28. De begroting van de Unie speelt een cruciale rol wat betreft het bieden van kansen aan kmo's. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met het akkoord over de programma's Cosme en Horizon 2020, en wijst hij erop dat de uitvoering daarvan prioriteit moet krijgen. Hij spoort de wetgever er tevens toe aan met spoed te werken aan de voorgestelde wetgeving inzake langetermijninvesteringsfondsen, zodat deze vóór het einde van de zittingsperiode kan worden vastgesteld.

Gezonde regelgeving

29. Regelgeving op Unieniveau is noodzakelijk om te garanderen dat de beleidsdoelstellingen van de EU, waaronder de goede werking van de eengemaakte markt, worden verwezenlijkt. Dat moet worden bereikt met een maximum aan transparantie en eenvoud en een minimum aan kosten, zonder uit het oog te verliezen dat de consumenten, de gezondheid, het milieu en de werknemers naar behoren moeten worden beschermd.

30. De Europese Raad is ingenomen met de recente mededeling van de Commissie over gezonde regelgeving (Refit), waarin wordt onderkend dat in de afgelopen jaren reeds maatregelen zijn genomen om de regeldruk voor met name kmo's te verminderen, en verdere ambitieuze stappen worden voorgesteld om het EU-regelgevingskader lichter te maken. De Europese Raad roept de Commissie op om op dit gebied met verdere substantiële voorstellen te komen.

31. De Europese Raad vraagt de Commissie en de wetgever nadrukkelijk om het Refit-programma spoedig uit te voeren, onder meer door het bestaande EU-recht te vereenvoudigen, voorstellen terug te nemen die niet langer nodig zijn en achterhaalde wetgeving in te trekken.

32. De Europese Raad onderstreept dat daartoe de vorderingen aan de hand van een alomvattend scorebord moeten worden gemonitord teneinde de vorderingen op Europees en nationaal niveau bij te houden en de dialoog over gezonde regelgeving gemakkelijker te maken. Hij is ingenomen met de maatregelen die de lidstaten en de EU hebben genomen om buitensporig belastende regelgeving beter in kaart te brengen,waarbij hij wijst op het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. In dit verband zijn aanzienlijke inspanningen nodig, zowel op het niveau van de EU als op nationaal niveau. De Europese Raad ziet uit naar een akkoord over verdere stappen in die richting tijdens zijn bijeenkomst in juni, en zal als onderdeel van het Europees semester jaarlijks op deze kwestie terugkomen.

III. ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

33. Na de bijeenkomsten van de Europese Raad van december 2012 en juni 2013 heeft de Europese Raad zijn besprekingen toegespitst op de bankenunie en de economische unie, maar hij zal in december 2013 op alle aangelegenheden terugkomen. Dit proces is gebaseerd op het institutionele kader van de EU, met volledige inachtneming van de integriteit van de eengemaakte markt, waarbij een gelijk speelveld voor de EU-lidstaten wordt gewaarborgd, mede via een billijk evenwicht tussen lidstaten van herkomst en lidstaten van ontvangst. Het zal open en transparant zijn voor lidstaten die niet deelnemen aan de gemeenschappelijke munt.

Versterkte coördinatie van het economisch beleid

34. De versterking van het economisch bestuur is een continu proces waarin de afgelopen jaren aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt. Met het Europees semester worden alle elementen samengebracht in een geïntegreerd proces dat leidt tot het formuleren van beleids-aanbevelingen.

35. Met het oog op het bevorderen van krachtige, duurzame en inclusieve economische groei in de eurozone, moet de coördinatie van het economisch beleid verder worden versterkt, met name door het niveau van de inzet voor, de betrokkenheid bij en de uitvoering van economisch beleid en economische hervormingen in de lidstaten in de eurozone te verhogen, waarbij een en ander een grondslag dient te vinden in een sterke democratische legitimiteit en verantwoordingsplicht op het niveau waarop de besluiten worden genomen en uitgevoerd.

36. De Europese Raad benadrukt dat nauwere coördinatie van het economisch beleid gericht moet zijn op de beleidsterreinen waar de positieve effecten op het concurrentievermogen, de werkgelegenheid en de werking van de EMU het duidelijkst zijn.

Als eerste stap zal de Europese Raad een gezamenlijke analyse verrichten van de economische situatie in de lidstaten en in de eurozone als zodanig. Daartoe zal hij reeds in december na de bekendmaking van de jaarlijkse groeianalyse van de Commissie en het waarschuwingsmechanismeverslag een bespreking houden met het doel op basis van de relevante indicatoren overeenstemming te bereiken over de belangrijkste beleidsterreinen die voor coördinatie van het economisch beleid en economische hervormingen in aanmerking komen.

Deze gezamenlijke analyse zal worden gebaseerd op een evaluatie van het beleid en de maatregelen voor het aanjagen van de groei en het scheppen van banen, waarbij onder meer zal worden gekeken naar de prestaties van de arbeidsmarkt en de productenmarkt, de efficiëntie van de openbare sector, alsmede naar onderzoek en innovatie, onderwijs en beroepsopleiding, werkgelegenheid en sociale insluiting in de eurozone.

Daarnaast zal de Commissie zorgen voor een eerste overzicht van de uitvoering van landenspecifieke aanbevelingen, dat als basis zal dienen voor de verdere monitoring van de uitvoering ervan. Er zal worden voortgewerkt aan de versterking van de coördinatie van het economisch beleid met als doel om in december besluiten te nemen over de belangrijkste aspecten van contractuele afspraken en van daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen. Deze zouden bindend zijn voor alle lidstaten in de eurozone, maar ook lidstaten die niet tot de eurozone behoren, zouden op vrijwillige basis aan soortgelijke afspraken kunnen deelnemen. Dergelijke maatregelen moeten volledig stroken met alle aspecten van de eengemaakte markt.

Sociale dimensie

37. De Europese Raad is ingenomen met de mededeling van de Europese Commissie over de sociale dimensie van de EMU, die hij als een stap in de goede richting beschouwt, en wijst opnieuw op het belang van werkgelegenheid en van sociale ontwikkelingen in het kader van het Europees semester. Het gebruik van een scorebord inzake werkgelegenheidsaspecten en sociale aspecten in het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid en van werkgelegenheidsindicatoren en sociale indicatoren volgens de voorstellen van de Commissie moet worden voortgezet, na de nodige werkzaamheden in de betrokken comités, opdat de Raad in december een besluit kan nemen, dat door de Europese Raad moet worden bevestigd, met het doel deze nieuwe instrumenten reeds in 2014 voor het Europees semester te gebruiken. Deze ruimere waaier van indicatoren heeft tot doel een algemener inzicht te krijgen in sociale ontwikkelingen.

38. De coördinatie van het economisch, het werkgelegenheids- en het sociaal beleid zal verder worden versterkt volgens de bestaande procedures en met volledige inachtneming van de nationale bevoegdheden. Te dien einde moet meer werk worden gemaakt van een betere samenwerking tussen de diverse Raadsformaties, teneinde de onderlinge samenhang van deze beleidsterreinen overeenkomstig onze gemeenschappelijke doelstellingen te waarborgen.

39. De versterkte coördinatie van het economisch beleid en de verdere maatregelen ter versterking van de sociale dimensie in de eurozone hebben een vrijwillig karakter voor de lidstaten die niet aan de gemeenschappelijke munt deelnemen, en zullen volledig stroken met de eengemaakte markt in al zijn aspecten.

40. Tot slot onderstreept de Europese Raad het belang van een versterkte sociale dialoog met de sociale partners zowel op het niveau van de lidstaten als op Europees niveau, in het bijzonder in het kader van het Europees semester, teneinde de betrokkenheid bij de conclusies en aanbevelingen ervan in de gehele Unie te versterken.

Bankenunie

41. De Europese Raad heeft het proces voor de oprichting van de bankenunie actief aangestuurd. Hij verheugt zich erover dat de Raad de verordening betreffende het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme en de wijzigingsverordening betreffende de Europese Bankautoriteit (EBA) definitief heeft aangenomen. Dit vormt een beslissende stap in de richting van de bankenunie. De Europese Raad herinnert eraan dat discriminatie van lidstaten wat betreft banktoezicht en -afwikkeling verboden is, zoals verklaard door de Europese Raad in oktober 2012, en bevestigt opnieuw de overeengekomen nieuwe stemregels die voor deze aangelegenheden in de EBA-verordening zijn opgenomen, en die een passend evenwicht tussen deelnemende en niet-deelnemende lidstaten weerspiegelen. Ook bevestigt de Europese Raad de afspraak dat de werking van de stemregels opnieuw zal worden bekeken zodra het aantal niet-deelnemende lidstaten vier bedraagt.

42. Het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme is de eerste stap naar een bankenunie. De Europese Centrale Bank zal in november een aanvang maken met de alomvattende beoordeling van de kredietinstellingen van de lidstaten die aan het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme deelnemen, conform de verordening waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen. Dit zal worden gevolgd door een stresstest van banken in de gehele EU. De Europese Raad is van oordeel dat deze exercitie van vitaal belang is om het vertrouwen in de banksector in de EU te herstellen en om ervoor te zorgen dat opnieuw op normale voorwaarden kredieten worden verstrekt aan bedrijven en gezinnen. De Europese Raad verwacht van de nationale autoriteiten dat zij hun volledige steun en medewerking verlenen om te zorgen voor volledige transparantie en een rigoureuze aanpak, die cruciaal zijn voor de geloofwaardigheid van de exercitie.

43. In dit verband herinnert de Europese Raad eraan dat, ten behoeve van de lidstaten die deelnemen aan het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, snel een gecoördineerde Europese aanpak moet worden uitgewerkt ter voorbereiding van de alomvattende beoordeling van kredietinstellingen door de Europese Centrale Bank. De lidstaten moeten daartoe alle nodige regelingen treffen, waaronder nationale achtervangregelingen, en daarbij moeten de voorschriften inzake staatssteun worden toegepast. Op de Europese instrumenten kan een beroep worden gedaan volgens de afgesproken regels. De Europese Raad verzoekt de Raad deze aanpak snel uit te werken en vóór eind november mee te delen, overeenkomstig de doelstelling dat de Europese Centrale Bank de alomvattende beoordeling van kredietinstellingen tijdig moet kunnen afronden.
Voorts vraagt hij de Eurogroep de laatste hand te leggen aan de richtsnoeren voor rechtstreekse herkapitalisatie door het Europees stabiliteitsmechanisme, zodat het Europees stabiliteitsmechanisme, nadat het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme is ingevoerd, banken rechtstreeks kan herkapitaliseren.

44. De bankenunie moet dringend worden voltooid, en daartoe is niet alleen een gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, maar ook een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme nodig. De Europese Raad vraagt de wetgevers dan ook om de richtlijn bankherstel en -afwikkeling en de richtlijn depositogarantiestelsels vóór het einde van het jaar vast te stellen. De Europese Raad onderstreept dat het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en de richtlijn bankherstel en -afwikkeling in de definitief vastgestelde versies op elkaar moeten worden afgestemd. Hij onderstreept voorts de toezegging dat de Raad vóór het einde van het jaar overeenstemming zal bereiken over een algemene oriëntatie inzake het Commissievoorstel voor een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme, zodat het voorstel vóór het einde van de lopende zittingsperiode kan worden vastgesteld.

IV. OOSTELIJK PARTNERSCHAP

45. De Europese Raad ziet uit naar de top van het Oostelijk Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 in Vilnius zal worden gehouden. Hij onderstreept het belang van het Oostelijk Partnerschap voor de opbouw van een gemeenschappelijke ruimte van democratie, welvaart en stabiliteit op het gehele Europese continent. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie bereid is om tijdens de top in Vilnius over te gaan tot ondertekening van de associatieovereenkomst, inclusief de diepe en brede vrijhandelsruimte, met Oekraïne, mits er sprake is van vastberaden actie en tastbare vooruitgang overeenkomstig de conclusies van de Raad van 10 december 2012, en om de overeenkomst voorlopig toe te passen. Hij bevestigt dat de Europese Unie bereid is om tijdens de top in Vilnius soortgelijke overeenkomsten met de Republiek Moldavië en Georgië te paraferen, zulks met het oog op ondertekening in het najaar van 2014.

V. MIGRATIESTROMEN

46. De Europese Raad is diep bedroefd over de recente dramatische gebeurtenissen in de Middellandse Zee waarbij honderden mensen het leven hebben verloren, en die alle Europeanen geschokt hebben. Indachtig de dwingende noodzaak van preventie en bescherming en geleid door het beginsel van solidariteit en billijke verdeling van de verantwoordelijkheid dient doortastend te worden opgetreden om het verlies van mensenlevens op zee en de herhaling van dergelijke menselijke tragedies te voorkomen.

47. De Europese Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat de diepere oorzaken van migratiestromen worden aangepakt door de samenwerking met de landen van herkomst en doorreis te verbeteren, mede door middel van passende EU-ontwikkelingsondersteuning en een doeltreffend terugkeerbeleid. Hij vraagt ook om nauwere samenwerking met de bevoegde internationale organisaties, met name het UNHCR en de Internationale Organisatie voor Migratie in de betrokken derde landen. Niet alleen op het grondgebied van de EU-lidstaten, maar ook in de landen van herkomst en doorreis moet de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel geïntensiveerd worden. Voorts roept de Europese Raad op de activiteiten van Frontex in het Middellandse Zeegebied en langs de zuidoostelijke grenzen van de EU op te voeren. Een spoedige implementatie van het nieuwe Europese grensbewakingssysteem (Eurosur) door de lidstaten is van cruciaal belang om vaartuigen en illegale binnenkomsten te helpen detecteren en aldus bij te dragen tot het beschermen en redden van mensenlevens aan de buitengrenzen van de EU.

48. De Europese Raad verzoekt de pas opgerichte taskforce voor het Middellandse Zeegebied, die onder leiding staat van de Europese Commissie en waarbij de lidstaten, de EU-bureaus en -agentschappen en de EDEO worden betrokken, om op basis van de beginselen preventie, bescherming en solidariteit te bepalen welke acties prioriteit hebben met het oog op een efficiëntere aanwending op korte termijn van Europese beleidsmaatregelen en -instrumenten. De Commissie zal tijdens de Raadszitting op 5 en 6 december 2013 verslag uitbrengen over de werkzaamheden van de taskforce, zodat er operationele besluiten kunnen worden genomen. Het voorzitterschap zal de Europese Raad in december verslag uitbrengen.

49. De Europese Raad zal in juni 2014 terugkomen op asiel en migratie vanuit een breder beleidsperspectief op de langere termijn, en dan strategische richtsnoeren voor verdere wetgevende en operationele programmering op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht formuleren.

BIJLAGE

VERKLARING VAN DE STAATSHOOFDEN EN REGERINGSLEIDERS

De staatshoofden en regeringsleiders hebben van gedachten gewisseld over de recente ontwikkelingen met betrekking tot mogelijke problemen op inlichtingengebied en over de grote bezorgdheid die deze gebeurtenissen bij de Europese burgers hebben gewekt.

Zij benadrukken de hechte band die tussen Europa en de Verenigde Staten bestaat, alsook de waarde van dit partnerschap. Zij spreken de overtuiging uit dat het partnerschap moet berusten op respect en vertrouwen, ook wat het werk van en de samenwerking tussen de veiligheidsdiensten betreft.

Zij onderstrepen dat het verzamelen van inlichtingen een cruciaal gegeven is in de strijd tegen het terrorisme. Dit geldt zowel voor de betrekkingen tussen de Europese landen als voor de betrekkingen met de Verenigde Staten. Gebrek aan vertrouwen zou de noodzakelijke samenwerking bij het verzamelen van inlichtingen in het gedrang kunnen brengen.

De staatshoofden en regeringsleiders hebben er nota van genomen dat Frankrijk en Duitsland zullen aansturen op bilaterale besprekingen met de Verenigde Staten om nog voor het eind van dit jaar tot overeenstemming te komen over de wederzijdse betrekkingen terzake. Zij nemen er nota van dat andere landen van de EU zich bij het initiatief kunnen aansluiten.

Ook vestigen zij de aandacht op het feit dat er tussen de EU en de Verenigde Staten een werkgroep over het verwante thema gegevensbescherming bestaat en dringen zij aan op snelle en constructieve voortgang terzake.